

նորութիւններին յարելու համար: Այդ կրօնը այնքան խոր է թափանցել ժողովրդի սիրտը, որ արդէն մի ժառանգական բարոյական դրդիչ է դարձել, մի ղեկավարող բնագղ:»:
(«Glimpses of Unfamiliar Yapan Lafcadio Hearn»):

Մեռածն ու ապրողը ձապոնում սերտ կապած են իրար հետ անտեսանելի խորհրդաւոր հանգույցներով:

Նրանք հաւատում են, որ մեռնողի հոգին շարունակում է իր գոյութիւնը մեզ չընկալող մի աներեւոյթ աշխարհի մէջ:

Այդ հոգիները սաւառնում են տաճարների վրա, իրանց նախկին բնակարանների շուրջը, ուրախանալով իւրայինների ուրախութեամբը եւ վշտակցելով նրանց վշտին: Նրանք շարունակ խառնում են ընտանիքի գործերին եւ մինչեւ անգամ ճնշում են գործ դնում մարդկանց արարքների վրա՝ այս կամ այն միտքը ներշնչելով նրանց:

Բայց դա երբեք չի ազատում ճապոնացուն իր վարմունքի պատասխանատւութիւնից. նա պէտք է ընդունակութիւն ունենայ կշռելու իր սրտում եղած վատ ու լաւ աստլածների ազդեցութիւնը:

Այնպէս որ մարդու խիղճն է գերագոյն չափը, նա է միակ անկաշառ դատաւորը եւ շիտակ անաչառ ուսուցիչը:

Նախնիքների պաշտամունքը սրբութեամբ կատարում է ամեն ճապոնացի, անխտիր թէ շինտօ, թէ բուդդհիստ:

Ամեն տուն ունի իր փոքրիկ ընտանեկան խորանը, ուր պահւում են փայտէ փոքրիկ տախտակներ, որոնց վրա գրւած է ընտանիքի հանգուցեալ անդամի անդրաշխարհիկ անունը:

Որոշեալ օրերին խորանի առջեւ կանթեղ են վառում,